

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL. M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: X, narozen X
státní příslušnost X
bytem X

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech
pobytu cizinců
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 9. 2020, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 29. 9. 2020, č. j. X, se pro nezákonnost zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 17. 6. 2020, č. j. X. Tímto prvostupňovým rozhodnutím bylo podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), rozhodnuto o zamítnutí žádosti žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie a žalobci byla stanovena lhůta k vycestování z území ČR 35 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.
2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žádost žalobce byla zamítnuta, neboť k žádosti nebyla přiložena jedna z povinných náležitostí – cestovní doklad žalobce. V rámci rozhodování podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců není dle žalovaného správním orgánům zákonem uložena povinnost posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života účastníka řízení. Přiměřenost dopadů se posuzuje pouze v případech, kde tak zákon výslovně stanoví, k čemuž žalovaný odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2017, č. j. 10 Azs 249/2016-47, a ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016-30. Požadavek na předložení průkazu totožnosti je v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES. V minulosti nebylo vyhověno opakovaným žádostem žalobce o udělení mezinárodní ochrany, lze se tedy domnívat, že mu v domovském státě nehrozí pronásledování.
3. Dle žalovaného měl žalobce od dosažení plnoletosti dostatek času k uspořádání vztahů se svým domovským státem. Ze spisu je zřejmé, že s ním orgány Arménské republiky komunikují. Nedaří-li se žalobci získat cestovní doklad z důvodu nevykonání základní vojenské služby, poukázal žalovaný na to, že branná povinnost je legitimní povinností občana vůči domovskému státu. Žalobci bylo v minulosti uděleno správní vyhoštění, v letech 2006 až 2008 se opakovaně dopustil trestných činů řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění a maření výkonu rozhodnutí, protože mu bez platného průkazu totožnosti nemohl být vydán řidičský průkaz. To svědčí o nerespektování zákonů ČR a životním postoji žalobce. Absence dokladu totožnosti komplikovala i jeho zápis jako otce do rodného listu dcery X. K založení jeho rodiny na území ČR v r. 2010 došlo v době, kdy si musel být vědom toho, že jeho budoucí pobyt zde je nejistý.

II. Žaloba

4. Žalobce v podané žalobě popsal své rodinné poměry, uvedl, že v ČR žije od r. 1993, kdy sem jako osmiletý v době války mezi Arménií a Ázerbájdžánem emigroval s rodiči, sestrou a bratrem. Otec později rodinu opustil. Žalobce nyní žije přes deset let s družkou X, s níž má od r. 2011 dceru X a plánuje s ní uzavřít manželství. Společně vychovávají další dvě děti z předchozího vztahu družky žalobce. Sestra žalobce již je státní občankou ČR, bratr má trvalý pobyt, matka žalobce je rovněž žadatelkou o přechodný pobyt rodinného příslušníka občana EU. Cestovní pas Arménské republiky žalobce nikdy nevlastnil, byl jen jako dítě zapsán v cestovním dokladu otce. Pro účely žádosti o přechodný pobyt si chtěl obstarat arménský pas, s čímž se obrátil na arménskou ambasádu. Pas mu nejprve nebyl

vydán s tím, že neabsolvoval základní vojenskou službu, poté mu bylo sděleno, že má zaplatit kolem 3 000 \$, což nebyl schopen obstarat. Komunikace s ambasádou nadále probíhá, pokud by žalobce odcestoval, nemá jistotu, že by se jako osoba bez cestovního dokladu mohl vrátit.

5. Obstarání cestovního dokladu není možné s ohledem na skutečnosti nezávislé na vůli žalobce, povinnost předložit cestovní doklad by mu měla být výjimečně prominuta. Jeho totožnost lze zjistit z jiných dokladů. Vycestování by pro žalobce bylo rodinně i ekonomicky likvidační, a také ohrožující z důvodu konfliktu mezi Arménií a Ázerbájdžánem. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné a nesprávné s ohledem na zásadu přiměřenosti dle § 174a zákona o pobytu cizinců a mezinárodní úmluvy o lidských právech. V krajních případech není nutné trvat na předložení cestovního dokladu, k čemuž žalobce odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017, č. j. 1 Azs 241/2017-32, a ze dne 18. 7. 2018, č. j. 6 Azs 96/2018-30. Identitu žalobce znaly správní orgány spolehlivě, když argumentovaly jeho odsouzením a neúspěšnými žádostmi o mezinárodní ochranu. Správní orgány nečinily správní uvážení o tom, zda jsou dány výjimečné okolnosti, pro něž není třeba některou náležitost doložit. Jejich postup byl přepjatě formalistický a porušující zásady spravedlivého procesu. Dopady rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce nebyly posuzovány. V zemi původu nemá žalobce nikoho.
6. Po podání žaloby žalobce soudu nad rámec výše uvedeného sdělil, že se mu v průběhu soudního řízení dne 21. 1. 2021 podařilo získat arménský cestovní pas.

III. Vyjádření žalovaného

7. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a dále uvedl, že žalobce byl správním orgánem I. stupně vyzván k odstranění vady jeho žádosti. Vadu v podobě absence cestovního dokladu nicméně neodstranil. Žalobce neprokázal, že by si z důvodů na jeho vůli nezávislých nemohl cestovní doklad opatřit. Nepředložení cestovního dokladu znemožnilo další posuzování žalobcovy žádosti. Žalovaný navrhl, aby soud podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Zjištění ze správního spisu

8. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že dne 2. 4. 2019 podal žalobce žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU. Žalobce popsal parametry jeho života v ČR, zejména dlouhodobé soužití s družkou X, s níž má dceru X, a marné snahy získat cestovní doklad prostřednictvím arménské ambasády, což v průběhu řízení dokládal předloženými písemnostmi i vyjádřením X. Správní orgán I. stupně opatřil protokoly o výsledku žalobce a jeho družky z dřívějšího řízení o vyhoštění žalobce a rovněž výpis z rejstříku trestů, z něhož plyne, že žalobce byl mezi lety 2006 až 2008 opakovaně odsouzen za trestné činy řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění dle § 180d zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, a maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 171 odst. 1 písm. c) téhož zákona.
9. Přes výzvu k odstranění vad podané žádosti žalobce ani v prodloužené lhůtě nepředložil cestovní doklad. Proto správní orgán I. stupně po výzvě k seznámení s podklady rozhodnutí vydal dne 17. 6. 2020 shora označené zamítavé rozhodnutí. V jeho odůvodnění

vedl, že si je sice vědom, že žalobce má v současné době požádáno o vydání cestovního dokladu Arménskou republikou, nicméně cestovní doklad nebyl ve stanovené lhůtě předložen, a proto je třeba žádost žalobce zamítnout dle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.

V. Posouzení věci krajským soudem

10. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
11. V žalobě byla obecně uplatněna námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, nicméně soud by k takové vadě musel přihlédnout i z úřední povinnosti, neboť nepřezkoumatelnost zpravidla brání věcnému přezkumu a posouzení žalobních námitek (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, publ. pod č. 2288/2011 Sb. NSS; judikatura Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssoud.cz). Napadené rozhodnutí však dle názoru krajského soudu netrpí nesrozumitelností ani nedostatečností odůvodnění, když je z něj jednoznačně patrné, jakým způsobem v jaké věci žalovaný rozhodl, z jakých důvodů a na základě jakých podkladů tak učinil. Rozhodnutí žalovaného je proto přezkoumatelné.
12. Podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže žadatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a, nedoprovází nebo nenásleduje občana Evropské unie na území nebo nepředloží náležitosti uvedené v § 87b odst. 3, mezi něž patří také cestovní doklad dle § 87a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
13. Podstata žaloby směřuje ke zdůraznění rodinného života žalobce v ČR, jakož i v době vedení správního řízení neúspěšné snahy žalobce získat skrze arménskou ambasádu cestovní doklad. Tyto okolnosti měly být dle žalobce vzaty v úvahu při posuzování přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, popřípadě měla být žalobci povinnost předložit cestovní doklad prominuta s přihlédnutím k obtížím s jeho opatřením.
14. Klíčovou otázkou pro posouzení důvodnosti žaloby je problematika přiměřenosti napadeného rozhodnutí z hlediska jeho dopadů do soukromého a rodinného života žalobce. Soud se neztotožňuje s názorem žalovaného, že přiměřenost dopadů rozhodnutí se posuzuje pouze v případech, kde tak zákon výslovně stanoví. Žalovaným odkazovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu z roku 2017, která takový náhled podporuje, je třeba označit za překonanou novější judikaturou samotného Nejvyššího správního soudu.
15. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018-30, plyne, že: „Povinnost posuzovat přiměřenost dopadů do rodinného a soukromého života cizince (ve smyslu § 174a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky) i v rozhodnutí, jímž správní orgán zamítá žádost o povolení k přechodnému pobytu, plyne přímo z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.“ Nejvyšší správní soud v závěru tohoto rozhodnutí, které se, jako v nyní řešené věci, týkalo žadatelky o pobytové oprávnění dle § 87b zákona o pobytu cizinců, uvedl, že: „NSS uzavírá, že judikatura k nutnosti posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k

přechodnému pobytu je konstantní, nerozporná a vyžaduje, aby správní orgány přiměřenost posuzovaly. Dojdou-li při posouzení k závěru, že jsou zde individuální okolnosti, kvůli nimž by zamítnutí žádosti zasáhlo nepřiměřeně do práv žadatele na soukromý a rodinný život, je nutné dát přednost ochraně těchto základních práv a pobyt povolit.“

16. Krajský soud nemá důvod se od uvedených závěrů odchýlovat. Posuzování přiměřenosti rozhodnutí tedy není omezeno jen na případy, u nichž tak zákon o pobytu cizinců výslovně stanoví (dále srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2016, č. j. 1 Azs 273/2016-29). Bylo proto třeba se přiměřeností rozhodnutí zabývat, což správní orgány neučinily. Správní orgán I. stupně se omezil na konstatování, že nebyl předložen cestovní doklad, žalovaný se nad rámec toho dotknul osobního života žalobce, když shrnoval problémy, které absence cestovního dokladu přináší včetně odsouzení žalobce v důsledku absence řidičského průkazu, konstatoval, že žalobce o problému věděl již v době založení rodiny a měl by si cestovní doklad obstarat. Žalovaný nicméně nijak nespороval skutečnost, že žalobce v ČR již od dětství dlouhodobě žije, má zde družku, dceru, matku, sestru a bratra, zatímco v Arménii nemá nikoho a arménsky hovoří špatně. Dopadem rozhodnutí do těchto rodinných poměrů se žalovaný s odkazem na překonanou judikaturu blíže nezabýval, a postupoval tak v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, což je důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí.
17. To vše navíc v situaci, kdy žalobce dokládal písemnosti, z nichž plynula aktivita žalobce a jeho družky ve vztahu k arménské ambasádě za účelem obstarání cestovního dokladu. Žalobce se nemylí, pokud s odkazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017, č. j. 1 Azs 241/2017-32, a ze dne 18. 7. 2018, č. j. 6 Azs 96/2018-30, uvádí, že na předložení cestovního dokladu není třeba vždy bezvýhradně trvat. Na tom nic nemění skutečnost, že požadavek na předložení dokladu totožnosti je, jak uvádí žalovaný, v souladu se se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Možností netrvat na předložení cestovního dokladu se žalovaný v napadeném rozhodnutí nezabýval, přestože si do spisu vyžádal od Magistrátu města Jablonec nad Nisou, jako matričního úřadu, mj. rodný list žalobce, a dále měl k dispozici starší české cestovní průkazy totožnosti žalobce.
18. V daném případě jsou otázky možného prominutí podmínky předložit cestovní doklad a posouzení přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce spojenou nádobou, přičemž soud má za to, že s ohledem na rodinné poměry žalobce, dostupné doklady žalobce a jeho doloženou neúspěšnou snahu o získání cestovního dokladu nebylo nutno trvat na předložení cestovního pasu.
19. Nad rámec toho lze uvést, že popsany závěr je aktuálně nově zdůrazněn i tím, že žalobci se v průběhu soudního řízení podařilo získat cestovní doklad, z něž plyne jeho totožnost shodná s tím, jak byla dosud správními orgány známa.

VI. Závěr a náklady řízení

20. S ohledem na shora uvedené závěry shledal soud podanou žalobu důvodnou. Napadené rozhodnutí tedy zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost a věc vrátil podle § 78 odst. 4 s. ř. s. žalovanému k dalšímu řízení. Učinil tak bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce po výzvě soudu nevyjádřil svůj nesouhlas s rozhodnutím bez jednání a

žalovaný s takovým postupem výslovně souhlasil. V dalším řízení bude žalovaný vysloveným právním názorem soudu vázán dle § 78 odst. 5 s. ř. s.

21. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce nebyl v řízení zastoupen advokátem a byl osvobozen od soudních poplatků. Ze spisu neplyne vznik nákladů řízení na jeho straně, žalobce sám vznik konkrétních nákladů netvrdil ani neprokázal. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 1. června 2021

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu

